

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak

Határ sorhozott gármond sor vagy annak sora 6 kr.
Bélyegj minden hirdetés után 80 kr. Nagyból és gyakrabbi
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppolitz Alajos Stadl Stubenbastei Nr. 2. (Eck-
haus der Wollzeile 36.) Hasenstein & Vogler (Wallfisch-
gasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest-on
Hasenstein & Vogler hirdetés közv. irodája. Goldbergs
A. V. hirdetések felvételi irod Budapest-on Sierwiststr. 5. sz.

Nyitási díjak

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindnap, az ünnepeket követő napok
kivételevél.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesbb cikkeket díjaztatnak.
Kéziratok nem adnak vissza.

Kolozsvár jövője.

II.

A kicsike Württembergnek utazásaim köz-
ben egyik városkáját látogatam meg tan-
műhelyeinek tanulmányozása végett. Negy-
ven-ötven évvel ezelőtt e város saját lakói-
nak elbeszélése szerint, inkább csak falunak
volt nevezhető s fészke a nyomornak és jün-
ségnek; háza dűledező falusi viskók, utcái
rondák, rendetlenek s inkább csak Württem-
bergen tudták e község létezését, mivel sem-
minemű említésre méltó körülmény nem fű-
ződött hozzá. Ma Reutlingen a világ összes
piacain ismert név s egy csinos város képét
tárja az utazó elé. Utcai szélesek, szép zöld
fasor húzódik rajta végig, háza takaros,
pompa nélkül épített emeletes házak, első
p. l. a t. a. elárulván, hogy csak alig néhány
éve épültek, a szegény község, mely azelőtt
alig tartotta fen életét, ma százezer forint-
on felül költ évenként csak oktatási czélokra;
a mi azonban leginkább meglepi az idegent,
az a néptelenség és mély csend, a mi e
városban uralkodik. Az utcán alig járnak
emberek, boltok, üzletek csekély számmal
vannak, vendéglői kicsinyek, falusiak s
alig lehetett bennük egy elkölthető ébédet
kapni; az ember sejtani kénytelen, hogy itt
valami nagy dolog történik, de a minékül-
jele csak a siri csend és néptelenség. A mi-
den azonban közelebbről kezdünk vizsgálódni
egy-egy ablakon bepillantva, 6—10 leányt
tekintünk meg körülülve s nyugodtan mun-
kálkodva, a kik közül egy idősebb nő for-
gólódik; jobban megnevezve csaknem minden
ablaknál látunk egy-egy görnyedező nőt;
elhaladva továbbá házak mellett, ezek belse-
jéből innen-onnan szörvösökre egyhangú kap-
kodó zaja hatol ki. Czelóm szerint egy ut-
czába lépünk, mindenfelől 14—20 éves, több-
nyire szegényes, de takarosan és polgárasan
öltözött lányokat láték ugyanezen utcának
tartani, mintha templomba sietnének, míg
nem egész karavánná nőtte ki magát a le-
ánycsapat, a mi az igazat megvallva, nekem
nem kis zavart okozott, miután egyetlen fér-
fi voltam az úton s e csendes városban, mint
egészen szokatlan keleti jelenség, a bázis-
egszinké szemek kemény ostromát kelle ki-
állanom. Ők is, én is parkszerűen rendezett
kerten át egy gyönyörű két emeletes épület-
nek tartottunk: a reutlingeni híres
női munkahelynek.

Két tanulmelye van Reutlingennek, egy
nagyszerű szövevény s egy még nagyobb szer-
ű női munkatanmelye, melyekről áldogál
beszél a lakosság, mint Reutlingen újja-
temetőiről s jelenlegi jólétének megalapítói-
ról. E tanulmelyek befolyása alatt Reutlingen
női munkái világhódító útra indultak ki Eu-
rópa piacaira s mai napig is, mint a leg-
szébb, legjobb, legolcsóbb női munkák világ-
szerte keresettek.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Utazás Páris alatt.

GAMAUF VILMOS-tól.

(Folytatás.)

De nem csak a hozam nagyobbitására és
jövendelmességre hat a csatornaviz, de emeli a
földnek értékét is. Így például a Páris szomszéd-
ságában lévő gennevillei föld holdonként 7—20
forint, catastralis jövendelmével volt öt osztályba
sorozva, a legjobb földnek hasznosbára azelőtt 35
forintba rugott, most az öntözött területért kü-
lönbség nélkül évi 100 forintot szívesen megad-
nak és a harmadfél ezer lakossal bíró község jö-
vedelme legalább 200,000 forinttal gyarapodott
évenként!

Párisban 1864-ben kezdtek először a Szaj-
na folyó fertőztettségének kérdésével komolyan
foglalkozni; az ut- és bidépítés fölügyelje (in-
specteur général des ponts et chaussées) Mille
dolgozta ki az első tervet és már 1867-ben e
szakmára külön hivatal lett berendezve, vezető
mérnökül pedig Alfred Durand Clayemeg-
híva, ki azóta az egész vállalatnak tevékeny in-
tézója maradt, és e sorok igénytelen íróját szre-
tetreméltó és szakértő kalauzolás által a legna-
gyobb hála kötelezte. Az első kísérletek Clichy-

A ki azt meri mondani, hogy az ipart
nem lehet teremteni és fejleszteni, menjen
tekintse meg Reutlingent s kérdezze meg
ez iránt a város lakosait.

Kolozsvár, e szép és szegény kis Ko-
lozsvár jutott mindig eszünkbe egy-egy Reut-
lingenhez hasonló újja teremtetett város meg-
pillantásakor. Nincs Reutlingennek több és
szorgalmasabb nője, mint Kolozsvárnak s a
nőt jellemző odaadás, sokszor csodálatos ki-
tartás, a legkisebb részletekig menő pontos-
ság nálunk ép úgy megvan, mint bármily
nőnél a világnak. [És mily kész örmest
dolgoznak valamely jövendelő iparágon min-
denik! Hányan vannak, a kik mezei munkát
nem végeznek, cselédek nem lehetnek, szivar-
gyárba társadalmi állásuknál fogva nem jár-
hatnak s ez idő szerint is szerfelett rosszul
fizetett női munkával keresik kenyerüket,
míg egy női munkatanmelyben bármely
iparosával egyenlően jövendelő munkát
reszethez jutnának s nem csak boltjainkból
szoríthatnák ki a külföldről betóduló női
munkákat, hanem az erdélyi részeket s idő-
vel a keleti tartományokat maguk áraszthat-
nák el női munkákkal. De hányan vannak, a
kik egyáltalán semminemű kenyérkeresettel
nem bírnak, hanem a szegényes ház szűk
keretében végzik a cseléd és gazdasszony sze-
repét, míg ha korábban egy korszerűleg be-
rendezett kifizető tanműhelyben foglalkozott vol-
na, az illető szerzett ismeretei alapján talán kis
hivatalnok férjeznél, ki alig képes hordozni
a ház terheit, nagyobb összeggel járulhatna
gyermekai neveléséhez, egy cseléddel ellát-
ott szerény ház fenntartásához.

De hányan vannak, a kiknek szomorubb
az élet, mint bármely koldusnak, mivel ezek
eljárhatnak alamizsnáért a könyörületese-
mek ajtajához, de őket neveltetésük, vagy
családjuk neve ellátja a kórogetestől s ke-
resetük nem levén, csaknem éhhalállal küz-
denek. A kolozsvári jótékony négyelet számba
tudná adni a város ezen házi szegényeit,
a kik áldanak a kezét, mely őket kenyér-
keresethez juttatná.

Itt kezdődnek a voltaképeni női eman-
cipáció. Külföldön kereskedő-segédek, posta-
távirádihivatalnokok, pénztárnokok, gyári mun-
kások, virágkészítők, női munkák gyárosai
lehetnek a nők; nálunk a melyik kenyérda-
rabort nem veszi ki kezeikből a külföldi ipar,
kiveszik a férfiak. S bizony nyugaton
sehol sincs a nőknek oly szomorú társadal-
mi állásuk, mint nálunk.

Ezen bár némileg segítini egy nőimun-
katanmelynek volna feladata, melyről még
egyet-mást elmondunk a jövő alkalommal.

J.

— A svájci köztársaságban ma tar-
tatik a népszavazás a halálbüntetés felett.
— Az eredmény előre nem látható, de a többség

ben történtek, a nagyobb mérvű működés azután
a gennevillei síkságra lett átvie. Az 1870-ik
évben a kormány is kimondá, hogy a Szajna fer-
tőzésének meg kell szűnie, s midőn egyrészt el-
rendelte, hogy a hajózás érdekében a lerakodott
iszápt meg érlely baggerozás által eltávolítandó,
másképp kötelességévé tette a városnak, hogy
a csatornavizek abszolút tisztításáról gondoskodjék.
A gyakorlati kivétel azonban leirhatatlan nehé-
ségekbe ütközött, senki sem volt hajlandó, még
pénzért sem, földjöt az öntözésre átengedni, végre
sikerült a városnak drága pénzen, holdját 7300
forinton — 10 holdat megszerezni s e területen
kísérleti kertjék felállítani. Nevezetes, hogy e föld
munkái általában egész Gennevillei község, tiszta
homokból áll, melyet az öntözés a legdagadabb
talajja varázsol! Dacára, hogy a példa szem
előtt, az eredmény meglepő volt, mégis nem kép-
zelt fáradságba került, magát a földművelő népet
reá venni, hogy az ingyen kínált termékenyítő vi-
zet elfogadják! Mille és Durand Claye azonban
nem csüggedtek és szívós kitartásuk évről évre job-
ban jutalmazva lett, mert míg
1869-ben öntözve volt 12 hold 635,000 köbm. csatornavizzel
1870-ben „ 38 „ 646,000 „
1871-ben a háború alatt az öntözött föld fel lett rob-
bantva, maga a gépház 22 bomba által találva.
1872-ben öntözve volt 38 hold 1,766,000 köbm. csatornavizzel
1873-ban „ 153 „ 7,2 2,000 „
1874-ban „ 200 „ 7,078,000 „
1875-ben „ 220 „ 5,896,000 „
1876-ban „ 895 „ 10,661,000 „
1877-ben „ 510 „ 11,757,000 „
1878-ban „ 640 „ 21,000,000 „

Ezen jelenlegi 640 holdból 180 mezei mi-

akár az elutasítás, akár az elfogadás esetében csak
igen szerény lehet. Azt hiszi, hogy a halálbünté-
tés újra behozatala ellen fog nyilatkozni a
többség.

A képviselőház ülése.

— Május 19. —

Hegedűs Sándor, az állandó pénzügyi bi-
zottság előadja bemutatta az állandó pénzügyi
bizottság jelentését a belügyminiszter urnak 175.
számu jelentéséről három felkelési alap tárgyában.
Továbbá az állandó pénzügyi bizottság jelentését
a belügyminiszternek az erdélyi országközi alap-
ról szóló 176. számu jelentéséről; végül az állandó
pénzügyi bizottság jelentését a belügyminisz-
ternek a megyeházi alapról szóló 178. számu je-
lentése tárgyában.

Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter: Van
szerencsém két törvényjavaslatot benyújtani, s ké-
rem a t. házat, hogy ezek lehetőleg még ezen
ülésszak alatt tárgyalassanak. Mindkettő azok so-
rába tartozik, melyeket a miniszterelnök ur elő-
terjesztésében jelzett. Az egyik szól az 1878. évi
közösügyi rendkívüli kiadások fedezéséről, a má-
sik az 1878. évi IX. t. cz. 15. és 16. §§-ainak
módosításáról, t. i. a törvénynek azon intézkedé-
séről, hogy az illetékek után fokozatosan több és
több kamat szedessék. Ezentúl 6% szándékoltat-
ék ugyanis szedetheti az illetékek után. (Élénk he-
lyesítés.) Kérem a t. házat, melytől az illetékek
előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottság-
hoz utasítani.

Következett a pénzügyi bizottság jelentése
és törvényjavaslat a vágvölgyi vasut megvéte-
léről.

Hegedűs Sándor előadó: Bár a vágvöl-
gyi vasut jelen stadiumában közlekedési szem-
pontból nem nagy fontosságú, de a magyar ál-
lamvasutak veszélyes vetélytársává lehet, ha csa-
lakozásai kiépülnek és idegen kére- jut e így a
államvasutak veszélyes vetélytársává lehet, ha csa-
lakozásai kiépülnek és idegen kére- jut e így a
államvasutak veszélyes vetélytársává lehet, ha csa-
lakozásai kiépülnek és idegen kére- jut e így a

Lichtenstein József: Előben nincs ella-
ne a vasut megvétele, ámbar nem azon indo-
kokból, melyek a jelentésben vannak, a melyeket
az előadó felhozott.

Thaly Kálmán Hosszas beszédében a javas-
lat elfogadása mellett szól, de határozati javasla-
tot nyújt be az iránt, hogy utasítsák a kor-
mány, miszerint a vágvölgyi vasut megvétele után
a csanakavonalt építtessék ki.

Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszter. [A
főszempont a vasut megvétele, az volt, hogy az
államvasuti vonalakát — a vágvölgyi vonal ki-
látásban levő csődjé folytán — nagy veszély fenye-
gette, míg a vonal megvétele folytán e körülmény
épen előnyössé vált. Különben az államkincstár oly
olcsón szerzi meg e vonalat, s egy előnyös törlesz-
tési feltételek mellett, hogy e részben károsodás-
tól nem kell tartani. A határozati javaslatot fő-

velésre szolgál, 460 holdon föléléket és gyógy-
növényt természetnek, 17 hold faiskola és kert,
végre 33 hold előkészítés alatt állott.

Ime mindamellett, hogy a víz teljesen díj-
talan és szabad daczára annak, hogy mindenki
annyit és akkor használhat, a mint neki tetszik,
mégis hét évbe telt, míg a közel hetedfélszáz hold-
nyi területet meg lehetett hódítani, míg a moosok-
viznek körülbelül egyötöd részét erre lehetett fordíta-
ni, mert mint minden uj eszmének, úgy a gennevil-
liersi öntözésnek is sok volt az ellensége, még pe-
dig éppen az ott lakó földművelő lakosság viselte-
tett a „bűdös víz” iránt a legnagyobb ellenzen-
vel, úgy hogy más vidékről jött szorgalmas mun-
kások vittek kezükbe az ügyet és csinos gyarma-
tot alapítottak az öntözött földek körül. A helységi
lakossága néhány év alatt 1500-ról 2400-ra emel-
kedett, a pusztá sivatagot úde növényi tenyészet
váltotta fel és a parasztság java kezd már fejét
vakarni, hogy mért volt az egyszer olyan na-
gyon is conservatív. Csak a polgármester ur nem
enged, ő elejétől fogva határozott ellensége az
egész vállalatnak és „Uram istenem, hogy is ne,
hiszen mindebből csak a i dege nek huzzák a hasz-
not!” Mások ismét úgy viselik magukat, mintha
ők az ingyenvíz elfogadásával nagy kegyelmet és
önfeloldozást gyakorolnának és ha mosolyoghatunk
is e felfogáson, egészen nem lehet tagadni, misze-
rint Páris városa jótéteményével oly furcsa hely-
zetbe jutott, hogy hálával tartozik azoknak, kiket
lekötöztet. Azért jó volna a viznek bármily cse-
kely árt szabi, mert abszolút díjtalanság mint min-
denütt, úgy itt is csak a tárgynak becset szállít-
ja alább!

lősegesnek tartja, miután maga a kormány is si-
etni fog a körülményekhez képest e csónka pályát
kiepíteni.

Irányi Dániel. Sem a törvényjavasla-
tot, sem pedig a határozati javaslatot nem fo-
gadja el.

A javaslat mellett beszél meg Marsovsz-
ky Jenő; ellene: Bujaovics Sándor. A ház a
tvjavaslatot nagy többséggel elfogadta.

KÜLFÖLD.

Kelotról három érdekes bir érkezett. Mitro-
viczán, Üszkubben és Prisztinában a szultán fer-
mánya hirdetett ki, mely halálbüntetéssel fe-
nyegeti mindazokat, kik az osztrák-magyar kato-
nát megtámadják. Ez nyilván a conventiónak
egyik következménye s nagyon megvilágítja a kü-
lönbséget a közt, milyen volt viszonyunk a por-
tához a berlini szerződés s milyen ma a conven-
tió után. Ellenzéki lapjaink táltosaira bizzuk ri-
met keresni reá. Kiteszik e fermanból minden-
esetre, hogy a szultán csakugyan — mint ellen-
zéki lapjaink hazudták — iszonyuan haragszik
reánk; hogy Zichy gróf csunyán megcsalta őt s
hogy a padisah aláírását vissza akarja vonni a
conventióról, a hol — nincs is.

A másik két hír, mely keletről érkezett,
Ruméliával foglalkozik. Stolypin muszka tábornok
visszament Filippopolba, nyilván azért, mert Ale-
konak és az európai commissiónak e városba való
bevonulása késett. Hogy mi késeltette, megfejt
a hír, mely szerint a szultán csak most szentesít-
tette Kelet-Ruméliának az európai commissió ál-
tal kidolgozott statutumát. Ha a „Pol. Corr.” azt
hirdeti, hogy Aleko előtt még valami „general-
secretár” fog Filippopolba menni, hogy ott a köz-
igazgatást a muszáktól átvégye, ez fölsímer-
hetlenül megint egyike azon muszka kakuktojá-
soknak, melyeket néha oly szépen tudnak becsa-
nézni a nevazott hósi kálvária-
A mi a muszák kivonulását illeti, azon
megnyugtató adatot közlik, hogy az valamennyi
nagyhatalom által komolyan ellenőrzetik. Tény-
ként jelzi, miszerint Ausztria-Magyarország és
Anglia azt követelték a muszáktól, hogy a kiüri-
tés július 3-ig fejeztessék be.

Battenberg herceget illetleg áll a tény,
hogy mielőtt Tirnovába megy, Konstantinápoly-
ban fog megjelenni, hogy a szultán kezéből fo-
gadja el a beiktatási borátot.

Székes-fehérvári kiállítás.

A kiállítás fővédnöke: József főherczeg
18 án távozott el körünkből. A reggeli vonattal
utazott el Kanizsa felé. Gróf Zichy Jenőtől, a ki-
állítás elnökétől meg szavakkal búcsúzott el. Kö-
rülbelül így szólott hozzá:

„Még egyszer fogadjá forró köszönetemet
rendkívüli buzgóságáért, a melyet e szép kiállítás
létesítése és rendezése körül tanusított. Rendít-
hetlen munkásságának köszönhetjük első sorban a
sikert. Itt töltött napom örökre felejthetlen lesz

A Clichyben lévő gépház nagy szívatyuit
két összesen 400 lőerejű gőzgép hajtja, az eddigi
felszerelés 1,200,000 forintba, az évi fenntartás
140,000 forintba kerül. A cső hálózat hossza most
4 mérföldet halad, eleinte nyílt vezetékben szál-
litották a vizet, de később fedett csöveket alkal-
maztak, melyek a természetes felszíntől függetle-
nül, mindenütt előnyösen alkalmazhatók és közle-
kedési akadályul sem szolgálnak.

A gépház mellett van az iroda és vegyi la-
boratorium, hol a telepnék részletes tervői s a ki-
sérletek eredményei láthatók. A laicus nagyon
meg van lepve, midőn a dolgozóban látja, hogy
egy körülbelül fél méter magasságu földrétegre
öntött piszkos, vastag, fekete folyadék alul véko-
nyan és fehéren, mint tiszta víz csöpeg le — s
e percztől kezdve a föld „elnyelése” képességéről
tisztább fogalma lesz, mintha a földművelési vegy-
tan szerinte idegenszerű tanairól még annyit ol-
vasott vagy hallott volna. És e példa a szabadban
is folytatásra talál, hol az alagsóvezés segélyével
épen a város kertjében az átszűrődés practicumát
nagyan magunk előtt látjuk — a földalatti agyag-
csőből kristálytiszta víz folyik ki, mely épen olyan
jól iható, mint a párisi és tényleg minden baj
nélkül használják is az ott lakók, mert egyéb vi-
zük nincs. E nevezetes körülmény nagyon lekö-
tötte a híres berlini orvostanár, Virchownak —
ki egy alkalommal társaságunkban volt — figyel-
mét; újból és újból izlette azon itált, melynek
„eredetije” lassu habokban hömpölygötte mellet-
tünk az undok moosokot.

A gennevillei öntözés gazdasági eredmé-

előttem, ez volt áltem legszebb napja. Az ipar-
kiállítás a legszebb reményeket ébresztette ben nem
iparunk jövője iránt.”

A kiállítási bizottság részéről Zichy elnö-
kön kívül Lederer Sándor, Hayranek József, Ver-
heim Salamon és még mások kísérték ki a fő-
herceget a pályaudvarhoz. Mindezekkel melegen
kezet szorítva távozott: „Mint jóbarát jöttem
önökhöz — mondá — de most a feltüntetett sík-
er által szerzett érdemeik folytán még inkább
vonzódom önökhöz. Isten velünk a viszontlá-
tásig.”

Szivből jövő élénk éljenzés között robogott
tova a főherceget vivő vonat.

Br. Kemény Gábor miniszter még itt
időzik. Gr. Zichy Jenő vezetése mellett újból kö-
rüljárta a kiállítást. Meg fogja látogatni a városi
kereskedelmi iskolát is.

Az áttekintést a kiállításon meglehetősen né-
hezze teszi az a körülmény, hogy nem alkalmas
épületekben vannak elhelyezve a kiállított tár-
gyak; továbbá az is, hogy igen nagy területen
van szétszórva a kiállítás. A kiállítási épületek
összes száma nem kevesebb mint 25. Ebből két-
ő emeletes nagy épület, 4 igen hosszú és széles,
földszinti épület, 6 époly hosszú ideiglenes fész-
szerű helyiség, a többi pedig kisebb épület, vagy
pavillon. Azonkívül a kiállítás egy része a me-
gyeházán van.

A két emeletes és két oldalt fekvő hosszú
épület óriási tört borít; s e tér mind az ipar s
művészet cikkeivel van megtöltve. Ebből képzelt-
hető el, mily gazdag a kiállítás iparcikkjeiben.
A bútort-áru egy egész épületet foglal el; a kép-
kiállítás valami 8 szobát. A ruhakészítés ipara
egy nagy üvegcsarnokban van elhelyezve, a fő-
épület egyik földszinti szárnyát egészen megtölti az
agyag és porcelán-áru. Igen gazdag a háziipar
tárlata is; nemkülönben az erdő- és mezőgazda-
sági kiállítások.

A délutáni kedvező idő mellett a nép köréből is
sokan tödültek a kiállításba.

A tegnapi nap bevétele 686 forint 70 kraj-
czár volt.

A fátylászene alkalmával Havranek Jó-
zsef polgármester József főherczeg ő fen-
ségét a következő beszéddel üdvözölte:

Fenséges főherczeg!

E város polgársága mai napon örömmün-
pet ült, mert a magyar társadalom oly országos
tényezőit szerencsés ez ősi falak között üdvözöl-
hetni, kik együttes és összetartó működéssel a
szellemi és anyagi jólét előállításában biztos és
boldog jövőt vannak hivatva teremteni a magyar
nép számára.

A fenséged védnöksége alatt mai napon ün-
nepélyesen megnyitott ezen országos kiállítás míg
egyreszről az ország anyagi erejét képbén állítja
szemeink elé, az iparos osztály és gazdaközönség
közreműködésével; addig a művész és technikai
ismeretek megragadó képét tünteti fel haladásunk-
nak, mely itt kiállított tárgyaiban versenyképessé

nyeknek megfigyelésére Páris legkiválóbb szakér-
tőiből külön bizottság van kiküldve, melynek elő-
adója Vilmoria, a continens legelső és leghi-
resebb nagykereskedője; kinek készséggel nyújtott
adatai és avatott felvilágosításai felelte becses szol-
gálatot tettek ezen értekezés szerkesztésénél.

A leirt telepen az öntözés máholnap 1700
holdra lesz kiterjedhető, de ez a csatornaviznek
mög tisztítására sem, legkevésbé pedig annak gaz-
dasági értékesítésére elegendő. Azért a vállalat
terjesztése van elhatározva, egyelőre vagy 10,000
holdnyi területen, de úgy szervezve, hogy az miu-
den perezhben nagyítható legyen.

A kiterjesztésnek azonban még más nagy
előnye is lesz, az t. i. hogy az illető területből
2400 hold állami erdő, mely a kötött szerződés
alapján a tisztítási czélra feltétlenül rendelkezésre
áll. Így azután szükség esetén meg lehet tagadni
majd mindazoktól a vizet, kik azt most — lega-
lább látszólag — oly kellelenül fogadják és be
fog következni azon idő, hogy kedvezményképen,
sőt jó pénzért is fogják kérni a ma alig becsült
folyadékokot.

Igaz, hogy mindennek berendezése még vagy
négy millió forintot fog igénybe venni, de Pá-
risnak 90 millió forintos évi kiadásából majd
csak erre is kerül költség, s ekkor a Szajna fer-
tőtelenítésének óriási munkája be lesz fejezve!

Páris példáját a kisebb francia váro-
sok követni kezdik és az öntözési rendszer ott mind-
inkább terjed.

(Vége köv.)

(218-5) (215-300) **Eisinger M. J.**
Bécs, Neubau 2.
Zollergasse,
NEUBAU-ZOLLERGASSE 2.
WASSERDICHTER
ZELTSTOPPE
REGENMANTEL
DECKTÜCHER
Wienberg-Landgut-Fabrik-Industrie-Platz
M. J. EISINGER & SÖHNE WIEN.
eszközeink, kocsikarok, egybeni- és külön-külön.

Szám 387. — 1879.

(194)

(1—3)

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium az 1879. évi május-hó 10-én kelt 5096 számú rendeletével, a M.-Vásárhely—Kir.-Németi államút 3¹/₂—5¹/₂ szakaszán lévő 321, 327 és 329-dik számú fahidak részleges javításának helyreállítását 1650 frt 60 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkát fogantatásának biztosítása céljából az 1879. évi június-hó 6-dik napjának d. e. 10 órájára, a Maros-Torda megyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívattak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántépénzzel ellátott zárt ajánlataikat, a kitűzött nap d. e. 10 órájáig, a nevezett hivatalhoz annál inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbre érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt M.-Vásárhelyt, 1879. május 15-dikén.

Egyes. Maros-Tordamegyei m. k. építészeti hivatal.

Perlmoosi Portland Cement 100 kiló 7 frt.
Kufsteini hydraulikus mész 100 kiló 4 frt.
egész hordó vételnél készfizeset mellett.
DIETRICH SÁMUEL
vas- és fűszer üzletében
Kolozsvártt.
(136) (18—*)

(186) **MAHLER és ESCHENBACHER** Bécsben. (2—3)
Fa-szegek, belső 100 kilója 22 frt — kr.
doztó angol 100 kilója 25 frt — kr.
doztó amerikai 100 kilója 29 frt 50 kr.
Kén-szilikon, (Schwefelsilikon) a bőr meggyógyítására, 100 kilója 28 frt — kr.
Szőlő-cukor, a bőr épen tartására, 100 kilója 25 frt — kr.

FERENCZ JOZSEF
KESERÜVIZ-FORRÁS
Elismert mint leghatásosabb valamennyi keserűvíz között.
Dr. Leube W. a belgyógyászati tanára, Erlangenben. "Nem okoz kelletlen mellékhatást, ha nagyobb adagban vétetik. Sőt még oly esetekben is, hol a bányákban ismételt, e víz fájdalom nélküli székletet okozott."
Dr. Korányi Frigyes, tanár és kir. tanácsos Budapestben. "Különösen az általánosan ki, hogy en hén keserű, nem kellemetlen ízű és hogy még hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat és emésztést."
Dr. Gebhardt Lajos, tanár és a Szt.-Rókus köz-kórház igazgatója, Buda-pestben. "Könnnyen vétethetik és a többi budai vizekhez aránylag kevesebb mennyiségben és rövidebb idő alatt hoz kedvező eredményt létre."
Dr. Kiss Sándor, pesten. "Valamennyi budai keserűvíz között kelleme és jeles hatása általánosan ki: gyomor- és bélhurutnál, meggyógyított székrekedésnél, alhasi vérpangásnál, valamint vértelenségnél, aranyérből, étvágytalanságnál s.b."
Dr. Bamberger Henrik, tanár és udvari tanácsos Bécsben. "Még hosszabb használatnál sincs semmiféle káros hatása."
Dr. Meynert Th. az elmegyógytan tanára, kormánytanácsos Bécsben. "A mérsékelt adagok és azok kíméletes hatása által e kóroka egybevágó heveny kórosatainál gyakran fontos okajavlatnak jelennek meg."
Ezen viz kapható Csiky Imrénél Kolozsvártt; minden gyógy-szeriár és fűszerárkereskedésben és a forrásigazgatóságnál Budapestben. (177) (2—6)

Eladó!
A Szász-Sebes városában 459 sz. a. főkő, tűzkár ellen biztosított, új épített, a város részéről évi 600 frtért bérbe tartott lakotanya, az ahoz tartozó udvarral, kerttel és melléképületekkel együtt szabad kézből eladó.
Kérdések, illetőleg ajánlatok czimezendők a birtok tulajdonosához
(184) (3—3) **BINDER FRIGYES** gyógyszerészhez Nagy-Sinken.

Umrath és Társa Prágában,
mezőgazdasági gépgyárosok
ajánlják, a szállár kivétel, könnyű járás, nagy munkaképesség és tiszta cséplésről legelőnyösebben ismert különlegességeiket
(148) (9—24)
kézi és járgány-cséplőgépekben
1-től 8-ig vagy ökörről, álló és hordozható alakban.
Továbbá készítenek különféle nagyságu és elismert jó minőségű
tisztító rostákat, kukorica-morzsolókat és szecskavágókat.
Ábrákkal ellátott árjegyzékkel postán küldve díjmentesen szolgálunk.

SÁRGA KRISTÓF
fehérmű és vászon-raktára
KOLOZSVÁRT,
(bel-középutca, kisegítő alatt.)
Kül- és belföldi nagy kereskedők és gyárosokkal egyenes összeköttetésben fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek **ke-zesség mellett,** legintányosabb áron valódi árukkal szolgálni.
Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:
Férfi fehér-ingek, chifon, creton és madepolan szövetből, sima himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól, 3 frt 50 krig.
Férfi színes-ingek, angol oxford, creton és madepolan szövetből 100 különböző mintára, jó színtartó 70 krtól, 2 frt 60-ig.
Színes és fehér gyabjű alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 frtig.
Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindennemű szabású, legjobb len és pamut vászonból 70 krtól, 2 frt 50-ig.
Férfi legújabb gallérok és kékzölök 4 réttű legjobb chifon szövetből párja 40 kr.
Férfi színes-szélű selyem, — len és pamut **zsebkendők** szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól, 7 frtig.
Valódi len fehér-zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 rrtig. (387—8) (61—*)
Női-ingek len és pamut vászonból, sima himzett vagy redős, 1 frtől, 5 frtig.
Női háló reklik, 1 frtől, 5 frtig, fűkötők len és chifon vászonból 40 krtól 80-ig.
Női alsó-szoknyák és nadrágok 90 krtól, 7 frtig.
Női piquet reklik, nadrágok és szoknyák, 1 frt 50 krtól 5 frtig.
Függöny ncek, gypji és pamut takarók, paplanok, madracok mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.
Legújabb szerkeztű **esőernyők,** 1 frt 40-től 15 frtig.
Fehér és színes **harisnyák,** gypji, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól, 1 frt 50-ig.
Legújabb **nyakkendők, posztó, szarvasbőr és glage kesztyűk, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasínorok sat,** legintányosabb áron.
Fehér és színes-asztalnemű, mindenféle len és pamut vászon szín-tartó creton, oxford és madepolan, színes ingszövetek
1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtájú chifon, creton és madepolan **fehér ingszövetek** 80, 1.55 és 170 centiméter széles, 22 krtól 70 krig,
sima, himzett és redős len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frtig.
Len és chifon himzett stráfok és betétek, kötő, varró, himző-pamutok és ezernél, ujjon szűlőtték részére fűkötők, télik és takarók sat.
Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy magán szükségre kívánt fehérművek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van fordítva.
Megrendeléseket, nyak búség, váll- és ujjhossza papir szeleten pontos mér-téke bektűdése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben árat és fajtáját meghatározni kérem.
Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő az érte fizetett összeget vissza szolgálom, vagy másokkal kívánatra kicserélem.
Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani.
Sárga Kristóf.

(128) (6—30)
Papier à Cigarettes
LE HOUBLON
Fabrication Française
Pour éviter la contrefaçon suscitée par le succès sans précédent de notre Papier, exiger que chaque feuille porte le mot **LE HOUBLON**, et que cha-que boîte soit revêtue de cette étiquette avec notre signature.
Le Papier **LE HOUBLON** se trouve chez tous les marchands et négociants en cigares et cigarettes.
Cawley & Henry
À PARIS
Seuls Fabricants
Propriétaires du Brevet.

Stein János
könyvkereskedése Kolozsvárt.
BÉCS város ünnepi menete
1879 április 27-dikén
hodolatul ő Felségeik ezüst menyegzőjére.
Vázolta
Makart János tanár
természet után festette **Stadlin E. festész,** az új cs. kir. udvari színház jelmezruha-tárnoka.

Az eddigi, a nevezetes ünnepi menetek az ünnepély előtt megjelent mutatóványai tudvalevőleg a színezet hiányában vannak. Az általános óhaj színezett ábrák után, mert hisz az egyedüli hatás a színek összeállításában van, arra birt egy nevezetes bécsi kiadót hogy **Stadlin E.** festésszel, a ki **Makart János** kívánságára, s közvetlen vezetésével a jelmezek művészi feldiszfizetésével volt megbízva, összekötésbe lépjen hogy a főnebbi Albumot kiadhassa. Mindenki a ki tudja mily páratlan tehetséggel felelt meg **Stadlin** feladatának, csak benne jelölheti meg amaz alkalmas férfit, ki egyedül képes **valódi hű** ábrát nyújtani, mert kezdett óta foglalkozott a legkisebb részletekig a nagy s oly fényesen sikerült művel.
Neve kezeskedik a tökéletes művészi kivitelről is.
Az ünnepi menet Chromo-lythographikailag sokszorozva 40 lapon fog megjelenni, a csoportok mind természet után festvők a jelesebb egyének arczképíleg vannak feltüntetve.
Minden füzet 4 lapból fog állani, ára ily füzetnek 3 frt. lesz.
Megrendelhető **Kolozsvárt Stein János** könyv- és zenemű-kereskedésében.

Kevés példány érkezvén, t. vevőink kéretnek az első füzet megtekinthetése végett magokat előjegyeztetni.

Stein János könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt.

Ugyanott kapható:

Stein János

zeneműkereskedésében Kolozsvárt

kaphatók következő

legújabb magyar népdalok, operettek és tánczok.

Agnes asszony.

LUKÁCSY SÁNDOR

legújabb népsziművének összes kedvelt dalai.

Tartalma:

Egy virág volt...
Ritka árpa...
Találják ki...
Fehérváron szép az élet...
A kis leány kertjébe...
Ezerével terem nyáron...
Ez a kis lány éli a világát...
Hogy elcsaptak...
Jaj de búsan jön...
Eszemadta...
Énekhangra zongora kísérettel alkalmazta Erkel Elek.

A bácskai rezervisták.

VARGA JÁNOS

eredeti látványos népsziművének legkedveltebb dalai.

Tartalma:

Csipkebokor idres bodros virága.
A kis madár.
Megy a gőzös Kanizsára.
Róman nótá. (Ha a rózsá kikeletkor).
Énekhangra zongora kísérettel alkalmazta Erkel Elek.
Ára 80 kr.

Mit tehet a kis lány róla?

HAT EREDETI DAL.

Tartalma:

Mit tehet a kis lány róla?...
Kinyitott a napraforgó...
Betyár dal...
Este van a faluban...
Had szídjon az irigy világ...
Három rózsá egy sorjában mind piros...
Zongora és énekre szerző
Szentirmay Elemér.
Ára 80 kr.

Valogatott dalok a legkedveltebb népsziművékből.

Tartalma:

HUSZÁRCSINYBÖL.
Huszár vagyok...
Ha te elmegy...
Sárga csikó...

TÜNDÉRLAKBÖL.

Jer a szívmeg...
Mariskám...

CSIKÓSBÖL.

Végigmentem...
Azért hogy kend...
Beszegődtem Tarnócára...

MALOM ALATTBÖL.

V. it szerettem...
Ennek a legénynek...

Énekhangra zongora kísérettel alkalmazta Erkel Elek.

Ára 1 frt.

Négy kedvelt népdal.

Tartalma:

Ritka, ritka, ritka búza...
Minden este favölázok sokáig...
Békót vertem...
Sötét az éj...
Énekhangra zongora kísérettel alkalmazta Huber Sándor.
Ára 80 kr.

Mollinári baka nótá.

Tartalma:

Zsindelyezik a kaszárnya tetejét.
Tisza Kálmán a riadót fuvatja.
Mikor engem a főorvos vizitált.
Bosznában hull a magyar rakásra.
Ne sirj anyám, ne sirjatok leányok.
Hej tisztelem szülő apám, anyámat.
Énekhangra zongora kísérettel alkalmazta Huber Sándor.
Ára 60 kr.

Soldosné által újabb énekelt

HAT KEDVELT DAL.

Tartalma:

Egy-kis leány sétál a váci utcán...
A legény egytől egyik...
(Plevna nótá).
Csipkebokor fonnyad...
Azt mondják hogy...
Ne menj el...
Budapesti } kis barna...
Csongrádi }
Zongorára és énekhangra szerző
Németh János.
Ára 80 kr.

Bucsu induló.

Zongorára szerző

ifj. Fahrbach Fülöp.
Ára 60 kr.

Polka noble.

Zongorára szerző

Joseffy Rafael.
Ára 1 frt 5 kr.

Niniche.

Polka française.

Zongorára szerző
ifj. Fahrbach Fülöp.
Ára 50 kr.

Magyar dal album.

(Album national Hongrois)

200 magyar népdal gyűjteménye.

Zongorára alkalmazta

Balla Gábor. Ára 1 frt 20 kr.

Rákóczy induló.

Ábránd.

Zongora és hegedű szerző

Huber Károly. Ára 1 frt 50 kr.

Fantaisie Hongroise.

Hegedű és zongorára szerző

Huber Jenő. Ára 1 frt 50 kr.

HUTFLESH KÁROLY
(42) **KOLOZSVÁRTT,** (19—*)
megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénzemekeket, s leszámítol escomptirt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt, s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bármily összegű fizetéseket.
AJÁNlja DÚSAN ELLÁTOTT
FÜSZERTÁRÁT, BÖRKERESKEDÉSÉT,
ugy saját gőz- (henger)- malmi
LISZTEIT,
ugy szintén kitűnő minőségű
fagygyugyertya és szappan-gyártmányait.